

Споредъ други тоя вождь се казвалъ Болгар, и неговото име носелъ не само народътъ, но и единъ градъ „што бил во Персидъ, расипан отъ кої знаи кога,“ а единъ звалъ, че той се казвалъ Бог, или Бого, та отъ тамъ Бугари.

Както виждаме простолуднето дѣйствиелно повтари въ общи чѣрти полунаучнитѣ книжни етимологии¹⁾.

По-чисто народенъ характеръ иматъ само слѣднитѣ тълкувания, които обаче изглежда да са по-нови:

Българитѣ се нарекли така, защото нѣкоганъ много ядѣли *булгуръ*.²⁾ Тая етимология ще срѣцнемъ по-нататъкъ и у Раковски.

Българитѣ си иматъ името отъ това, защото били „боллукъ“ („демокъ мошне много“). Подобно и *Богоровъ* (Мисль за церковно-гражд. правоп. София 1892, р. 2): „Болгаръ или Болхаръ (както Дакійското телхаръ), *бол* значи множество.

Българи значи *боляри*. Тукъ народната етимология се срѣща съ Катанчича и съ Богорова, който въ своето III унѣтване привежда слѣдното оригинално тълкувание: *Balgarin, Bulgare. Balgorin est une épithète propre aux employés qui signifie ayant été supérieur. Les princes thraces qui ont régné en Dacie donnaient aux employés des titres tels que bil clutchar, bil postelnic, bil sluger. Balgarin correspond aux épithètes gentleman, boer, nemiche, leh.*

По-новъ литературенъ изворъ иматъ несъмнѣнно слѣднитѣ народни етимологии:

Българитѣ сж получили името си отъ града *Болградъ*, или отъ *Бугара*. Последната е заета вѣроятно отъ в. *Македония* (1869. год. III. бр. 10), гдѣто единъ пътникъ въ особена дописка се оштаква, че въ Бѣлградъ сѣрбитѣ го убѣждавали, да не се казва „бугаринъ“, защото „бугаритѣ“ не били славини; тѣхното име произлизало отъ Бухария. (Тая дописка биде прѣпечатана на врѣмето си и въ други наши вѣстници). Възможно е обаче, мнозина да сж и чули и въ самата Сърбия.

Етимологията бугаринъ = бухаринъ напомни Среѣковићевото тълкувание на макед. бугаринъ. Българинъ и бугаринъ нѣматъ, споредъ Среѣковића и неговитѣ привърженици нищо общо. Първото е отъ Волга, второто отъ *vulgaris*; бугари — простаци, простолудие. (Среѣковић, Историја Српског народа I. 311. Чеславъ 28—30, *Протиф*, О. Македонији и македонцима, Беогр. 1888. р. 85, 99.³⁾)

¹⁾ Подобно Людевитъ Гай разказвалъ въ 1840 год. на полския историкъ и ученъ правникъ Мациевски, че хърватскитѣ народъ въ Вараждинско вѣрвалъ и до сега, че при Крпаниа била живѣл нѣкога тритѣ брата Лѣхъ, Чехъ и Мехъ (= Русъ) които, споредъ полскитѣ хронографи, сж родоначалници на чехитѣ, поляцитѣ и руситѣ. (Lech, Czech, Rus przez A. Maciejowskiego въ *Oglednik Naukowy*, Познанъ 1840, р. 84.).

²⁾ Г-нъ Спиространовъ ни съобщилъ, че въ негово врѣме турцитѣ викали подиръ българскитѣ ученици въ Солунъ: „Булгаръ, булгаръ, бунгуръ киби кайпаръ“ (кипятъ като булгуръ).

³⁾ Ето какъ Среѣковићъ (Чеславъ) се мѣли да докаже, че ср. бугаръ, бугаринъ нѣма нищо общо съ нашето национално име българинъ. Той се озава главно о значението на д. бугаръ = sus, особена свѣиска порока, и съ нѣкакво възмущение отфрля дори мисльта, че бугаръ въ тоя случай има нѣщо общо съ българинъ. Единичното възможно е, да се прѣдположи, че бугаръ е станало отъ лат. *vulgar* (is) = простакъ. „*Vulgare* (просто општи), *vulgaris* (општи, прост), *vulgaritas*